

Η ΣΟΝΑΤΑ ΤΟΥ ΣΕΛΗΝΟΦΩΤΟΣ

(Ανοσιγόνατο βεδύ. Μεγάλο δωμάτιο παλιού σπιτιού. Μια ήμισυμισηρή γυναίκα ντυμένη στα μαύρα, μιλάει σ' έναν νέο. Δεν έχουν άραφει φως. Αν' τὰ δὺὸ παρθένα μπάτσι εἶνα ἀμειλικτο φεγγαρόφωτο. Ἐχάσα νὰ πῶ ὅτι ἡ Γνωακα μὲ τὰ Μαῦρα ἔχει ἐκδόσει θὺδ - ἰσθὲς ἐνδιαφέροντες ποιητικὲς σολογιὲς θερησκευτικῆς ποιῆς. Λοιπὸν ἡ Γνωακα μὲ τὰ Μαῦρα μιλάει στὸν Νέο) :

"Αφησέ με νάρθω μαζί σου. Τί φεγγάρι ἀπόψε!

Εἶναι καλὸ τὸ φεγγάρι, — δὲ θὰ φαίνεται

ποὺ ἀστρίσαν τὰ μαλλιά μου. Τὸ φεγγάρι

θὰ χάνει πάλι χρυσὰ τὰ μαλλιά μου. Δὲ θὰ καταλάβεις.

"Αφησέ με νάρθω μαζί σου.

"Ὅταν ἔχει φεγγάρι μεγαλώνουν οἱ σκιὲς μὲς στὸ σπῆτι, ἀόρατα χέρια τραβοῦν τὴς κουρτίνες,

ἓνα δάχτυλο ἀχνὸ γράφει στὴ σκόνη τοῦ πιάνου

λογοσημειώματα λόγια — δὲ θέλω νὰ τ' ἀκούσω. Σώπα.

"Αφησέ με νάρθω μαζί σου

λίγο πρὸ κάτου, ὡς τὴ μάντρα τοῦ τουβλάδικου,

ὡς ἐκεῖ που στρίβει ὁ δρόμος καὶ φαίνεται

ἡ πολυτελὴ τσιμεντένια κι ἀέρινη, ἀβεβαστωμένη μὲ φεγγαρόφωτο,

τόσο ἀδιάφορη κι ἀβία

τόσο βεταχὴ ὅταν μεταφυσικῆ

ποῦ μπορεῖς ἐπιτέλους νὰ πιστέψεις πὼς ὑπάρχεις καὶ δὲν ὑπάρχεις

πὼς ποτὲ δὲν ὑπῆρξες, δὲν ὑπῆρξε ὁ χρόνος κ' ἡ φθορά του.

"Αφησέ με νάρθω μαζί σου.

Θὰ καθίσουμε λίγο στὸ πέζουλι, πᾶνω στὸ ὕψωμα, κι ὅπως θὰ μᾶς φυσᾶει ὁ ἀνοσιγόνατος ἀέρας

μπορεῖ νὰ φανταστοῦμε κιόλας πὼς θὰ πετάξουμε,

γιατί, πολλὰς φορὲς, καὶ τώρα ἀκόμη, ἀκούω τὸ θόρυβο τοῦ φουσττανιοῦ μου

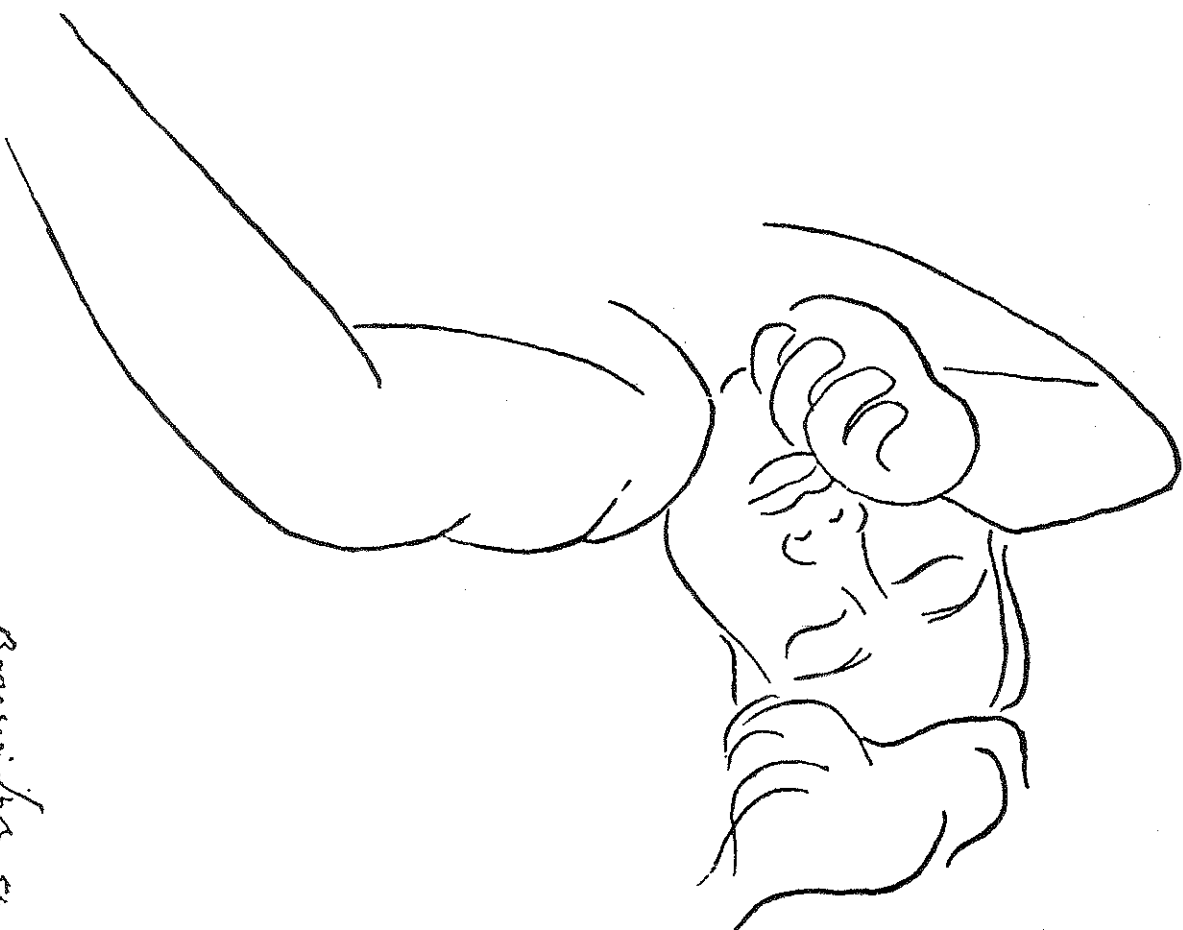
ὅταν τὸ θόρυβο δὺὸ δυνατῶν φτερῶν που ἀνοιγοκλείνουν,

κι ὅταν χλαινεται μέσα σ' αὐτὸν τὸν ἦχο τοῦ πετάγματος

νώθεις χρουστὰ τὸ λαμπρό σου, τὰ πλευρά σου, τὴ σάβρα σου,

κ' ἔτσι σφιγμένος μὲς στοὺς μυῶνες τοῦ γαδάξιου ἀγέρα,

Bosnyk 54



μέσα στὰ ροιμαλάκα νεῦρά τοῦ ὕψους,
δὲν ἔχει σημασία ἂν φεύγεις ἢ ἂν γυρίζεις
κι οὔτε ἔχει σημασία ποὺ ἀστρίψαν τὰ μαλλιά μου,
(δὲν εἶναι τοῦτο ἡ λύπη μου — ἡ λύπη μου
εἶναι ποὺ δὲν ἀστρίψει κ' ἡ καρδιά μου).
* Ἀφῆσέ με νάρθω μαζί σου.

Τὸ ἔβρω πὼς καθέννας μονάχος πορεύεται στὸν ἔρωτα,
μονάχος στῆ δόξα και στὸ θάνατο.

Τὸ ἔβρω. Τὸ δοκίμασα. Δὲν ὠφελεῖ.
* Ἀφῆσέ με νάρθω μαζί σου.

Τοῦτο τὸ στίχτυ στοίχειωσε, μὲ διώχνει —
θέλω νὰ πῶ ἔχει παλιώσει πολὺ, τὰ καρδιά ξεκολλᾶνε,
τὰ κάδρα ρίχνονται σὰ νὰ βουτᾶνε στὸ κενό,

οἱ σουβάδες πέφτουν ἀθόρυβα

ὅπως πέφτει τὸ καπέλο τοῦ πεθαμένου ἀπ' τὴν κρεμάστρα στὸ σκοτεινὸ
διώδρομο

ὅπως πέφτει τὸ μάλλινο τρυμμένο γάντι τῆς σιωπῆς ἀπ' τὰ γόνατά της
ἢ ὅπως πέφτει μιὰ λουρίδα φεγγάρι στὴν παλιά, ξεκουλιασμένη πολυθρόνα.

Κάποτε ὑπῆρξε νέα κι αὐτή, — ὄχι ἡ φωτογραφία ποὺ κοιτᾶς μὲ τόση
δυσπιστία —

λέω γιὰ τὴν πολυθρόνα, πολὺ ἀναπαυτική, μπορούσες ὥρες ὀκλιθῆρες νὰ
κάθεσαι

καὶ μὲ χλεισιμένη μάτια νὰ ὀνειρεύεσαι ὅ,τι τύχει

— μιὰν ἀμμουδιά στρωτή, νοτισμένη, στιβωμένη ἀπὸ φεγγάρι,
πὺρ στιβωμένη ἀπ' τὰ παλιά λουστρίνια μου ποὺ κάθε μίγνα τὰ δίνω
στὸ στιβωτήριο τῆς γωνιάς,

ἢ ἓνα πανί ψαρθαρκας ποὺ χάνεται στὸ βάθος λιχνισμένο ἀπ' τὴν ἴδια
του ἀνάσα,

τριγωνικὸ πανί σὰ μαρτίλι διπλωμένο λοξὰ μόνο στὰ δυὸ

σὰ νὰ μὴν εἶχε τίποτα νὰ κλείσει ἢ νὰ κερτήσει
ἢ ν' ἀνεμίσει διάπλατο σὲ ἀπογαϊρετισμό. Πάντα μου εἶχα μανία μὲ τὰ
μαντίλια,

ὄχι γιὰ νὰ κερτήσω τίποτα δεμένο,
τίποτα σπῆρους λουλουδιῶν ἢ χαμιομηλι μαζεμένο στους ἀγρούς μὲ τὸ
λαίεσμα

ἢ νὰ τὸ θέσω τέσσερις κόμπους σὰν τὸ σκουφί ποὺ φορᾶνε οἱ ἐργάτες
στ' ἀντικρινὸ γιαντί

ἢ νὰ σκουπίζω τὰ μάτια μου, — διατήρησα καλὴ τὴν ὄρασή μου.
ποτέ μου δὲ φόρεσα γουλιὰ. Μιὰ ἀπλὴ ἰδιορροπία τὰ μαντίλια.

Τώρα τὰ διπλώνω στὰ τέσσερα, στὰ ὄχτῳ, στὰ δεκάξη
ν' ἀπασχολῶ τὰ δάχτυλά μου. Καὶ τώρα θυμῆθηκα
πὼς ἔτσι μετροῦσα τὴ μουσική σὰν πῆγαινα στὸ Ἰδεῖο
μὲ μπλὲ ποδιὰ κι ἄσπρο γιακά, μὲ δυὸ ξανθὲς παξέσῳδες
— 8, 16, 32, 64, —

κρατημένη ἀπ' τὸ χέρι μιᾶς μικρῆς φίλης μου ποδακινιάς ὅλο φῶς και
ρὸξ λουλουδιὰ,

(συχώρεσέ μου αὐτὰ τὰ λόγια — κακὴ συνήθεια) — 32, 64, — κ' οἱ
δικαί μου στῆρίζαν

μεγάλες ἐπιίδες στὸ μουσικὸ μου κλάυτο. Λοιπὸν, σὺλλεγα γιὰ τὴν
πολυθρόνα —

ξεκουλιασμένη — φαίνονται οἱ σκουριασμένες σοῦστες, τὰ ἄχερα —
ἔλεγα νὰ τὴν πᾶω δίπλα στὸ ἐπιπλοποιεῖο,

μὰ ποὺ καιρὸς και λεφτὰ και διάθεση — τί νὰ πρωτοδιορθώσεις ; —
ἔλεγα νὰ ρίξω ἓνα σεντόνι πάνω της, — φοβήθηκα

τ' ἄσπρο σεντόνι σὲ τέτοιο φεγγαρόφωτο. Ἐδῶ κάθισαν
ἀβρωπιοὶ ποὺ ὀνειρευτήκαν μεγάλα δνεῖρα, ὅπως κ' ἐσύ κι ὅπως κ' ἐγὼ
ἀλλωστε,

καὶ τώρα ξεκουράζονται κάτω ἀπ' τὸ χῶμα δίχως νὰ ἐνοχλοῦνται ἀπ' τὴ
βροχὴ ἢ τὸ φεγγάρι.

* Ἀφῆσέ με νάρθω μαζί σου.

Θὰ σταθούμε λιγάκι στὴν κορφὴ τῆς μαρμαρίνης σκάλας τοῦ "Αη - Νι-
κόλα,

ὕστερα ἐσύ θὰ κατηφορίσεις κ' ἐγὼ θὰ γυρίσω πίσω

ἔχοντας στ' ἀριστερὸ πλευρὸ μου τὴ ζέστα ἀπ' τὸ τυχαῖο ἔργγνυμα τοῦ
σακκακιουῦ σου

κι ἀκόμη μερικὰ τετραγῶνα φῶτα ἀπὸ μικρὰ συνοικιακὰ παράθυρα
κι αὐτὴ τὴν πάλαιυκη ἔχνα ἀπ' τὸ φεγγάρι ποῦναι σὰ μιὰ μεγάλη συνο-
δεία ἀσημένιων κύκλων —

καὶ δὲ φοβᾶμαι αὐτὴ τὴν ἔκφραση, γιαντί ἐγὼ
πολλὰς ἀνοξιὰτικες νύχτες συνομιλῶσα ἀλλοτε μὲ τὸ Θεὸ ποὺ μοῦ
ἐμφανίστηκε

ντυμένος τὴν ἀχλύ και τὴ δόξα ἐνὸς τέτοιου σεληνόφωτος,

και πολλούς νέους, πιό ώραίους κι από σένα άκόμη, του έθουςιασα,
έτσι λευκή κι άπρόσιτη ν' άτριμίζομαι μέσ στη λευκή μου φλόγα, στη λευ-
κότητα του σεληγόφωτος,

πυρπολημένη άπ' τ' άδύγητά μάτια των άντρων κι άπ' τη διασπαρτην
έκσταση των εφίβων,

πολορηχημένη από εξαίσια, ηλιοκαυμένα σώματα,
άδικια μέλη γυμνασμένα στο κοθύμπι, στο κουπί, στο στίβο, στο ποδό-
σφαιρο (που έκανα πώς δεν τ'άβλαπτα)

μέτωπα, χείλη και λοιμοί, γόνατα, δάχτυλα και μάτια,
στέφια και μπρόστια και μηροί (κι άλήθεια δεν τ'άβλαπτα)

— Ξέρεις, καιμιά φορά, θαυμάζοντας, ξεγυιάς, ό,τι θαυμάζεις, σου φτάνει
ό θαυμασμός σου, —

θέ μου, τί μάτια πάναστρα, κι άνοψώνόμουν σέ μιάν άποθέωση άρνημέ-
νων άστρων

γιατί, έτσι πολορηχημένη άπ' έξω κι από μέσα,
άλλος δρόμος δέ μούμενε παρά μονάχα προς τά πάνω η προς τά κάτω.

—“Όχι, δέ φτάνει.

“Άφησέ με νάρθω μαζί σου.

Τ'ό ξέρω η άρα πιά είναι περασμένη. “Άφησέ με,
γιατί τόσα χρόνια, μέρες και νύχτες και πορφυρά μεσημέρια, ήμεινα μόνη,
άνέδοτη, μόνη και πάλινη,

άκόμη στη συζυγική μου κλίση πάλινη και μόνη,
γράφοντας ένδοξους στίχους στα γόνατα του Θεού,

στίχους που, σέ διαβεβαιώ, θά μείνουν σά λαξευμένοι σέ άμειπτο μάρ-
μαρο

πέρα άπ' τη ζωή μου και τη ζωή σου, πέρα πολύ. Δέ φτάνει.

“Άφησέ με νάρθω μαζί σου.

Τούτο τ'ό στίχι δέ με σγκώνει πιά.

Δέν άντέχω νά τ'ο σγκώνω στη ράχη μου.

Πρέπει πάντα νά προσέχεις, νά προσέχεις,

νά στεριώνεις τόν τοίχο με τ'ο μεγάλο μπουφέ

νά στεριώνεις τ'ο τραπέζι με τίς καρτέλες

νά στεριώνεις τ'ο τραπέζι με τίς καρτέλες

νά στεριώνεις τίς καρτέλες με τ'ά χέρια σου

νά βάζεις τόν άιμο σου κάτω άπ' τ'ο δοκάρι που κρέμασε.

Και τ'ο πάνω, σά μαύρο φέρετρο κλεισμένο. Δέν τοζιάς νά τ' άνοιξεις.

“Όλο νά προσέχεις, νά προσέχεις, μήν πέσουν, μήν πέσεις. Δέν άντέχω.
“Άφησέ με νάρθω μαζί σου.

Τούτο τ'ό στίχι, παρ' όλους τούς νεκρούς του, δέν έννοει νά πεθάνει.
“Επιμένει νά ζεί με τούς νεκρούς του

νά ζεί άπ' τούς νεκρούς του

νά ζεί άπ' τη βεβαιότητα του θανάτου του

και νά νουκοχυρεί άκόμη τούς νεκρούς του σ' έτοιμόροπα κρεβάτια
και ράφια.

“Άφησέ με νάρθω μαζί σου.

“Εδώ, όσο σιγά κι άν περατήσω μέσ στην άχνα τ'ης βροδιάς,
είτε με τίς παντούφλες, είτε ξυπόλυτη,

κάτι θά τρίξει, — ένα τζάμι παγίξει η κάποιας καθρέφτης,
κάποια βήματα άκούγονται, — δέν είναι δικά μου.

“Έξω, στο δρόμο μπορεί νά μήν άκούγονται τούτα τ'ά βήματα. —
η μεταμείλεια, λένε, φοβάει ξυλοπύκτουσα, —

κι άν κάνεις νά κοιτάξεις σ' αυτόν η στον άλλον καθρέφτη,
πίσω άπ' τη σκόνη και τίς παγιοματιές,

διακρίνεις πιό θαιπό και πιό τεμαχισμένο τ'ο πρόσωπό σου,
τ'ο πρόσωπό σου που άλλο δέ ζήτησες στη ζωή παρά νά τ'ο κρατήσεις
καθάριο κι άδιάφετο.

Τ'ά χείλη του ποτηριού γυαλίζουν στο φεγγαρόφωτο
σάν κυλιικό ξυράφι — πώς νά τ'ο φέρω στα χείλη μου;

όσο κι άν διψώ, — πώς νά τ'ο φέρω; — Βλέπεις;

Έχω άκόμη διάθεση για παρομοιώσεις, — αυτό μου άπόμεινε,
αυτό με βεβαιώνει άκόμη πώς δέ λείπω.

“Άφησέ με νάρθω μαζί σου.

Φορές - φορές, την ώρα που βροδιάζει, έχω την αίσθηση
πώς έξω άπ' τ'ά παραθύρα περνάει ό άρκουδιάτης με τη γριά βαρειά του
άρκουδα

με τ'ο μαλλί της όλο άγκάθια και τριβόλια

σγκώνοντας σκόνη στο συνουσιακό δρόμο

ένα έορμηκό σύννεφο σκόνη που θιμιάζει τ'ο σούρουπο

και τ'ά παιδιά έχουν γυρίσει στίτια τους για τ'ο δείπνο και δέν τ' άφήνουν
πιά νά βγούν έξω

μ' όλο που πίσω άπ' τούς τοίχους μαντεύουν τ'ο περπάτημα τ'ης γριάς
άρκουδας —

ὁ Ἰλλυργος τοῦτος, — πρόσεξε, θὰ πείσεις. Μὴν κοιτᾶς ἐμένα,
ἐμένα ἢ θέση μου εἶναι τὸ πάλαντρευμα — ὁ ἐξέλιος Ἰλλυργος. Ἔτσι καί-
θε ἀπόβραδο
ἔγω λυγᾶκι πονοκέφαλο, κάτι ζαλάδες.

Συχνὰ πετᾶγομαι στὸ φαρμακεῖο ἀπέναντι γιὰ καμμιὰν ἀσπιρίνη,
ὄλλοτε πάλι βασιέμαι καὶ μένω μὲ τὸν πονοκέφαλό μου
ν' ἀκούω μὲς στοὺς τοίχους τὸν κούφιο θόρυβο ποὺ κάνουν οἱ σαλῆνες
τοῦ νεροῦ,

ἢ ψῆνω ἔναν καφέ, καί, πάντα ἀφηρημένη,
ἐγγιέμαι κ' ἐτοιμάζω δυὸ — ποιάς νὰ τὸν πιεῖ τὸν ὄλλον; —
ἀστειά ἀλήθεια, τὸν ἀφῆνω στὸ περβάζι νὰ κρυώνει
ἢ κάποτε πῖνω καὶ τὸν δευτερο, κοιτᾶζοντάς ἀπ' τὸ παρᾶθυρο τὸν πράσινο
γλόμπο τοῦ φαρμακεῖου

σὰν τὸ πράσινο φῶς ἐνὸς ἀθόρυβου τραίνου ποὺ ἔρχεται νὰ μὲ πᾶσει
μὲ τὰ μαρτῖνια μου, τὰ στραβοπατημένα μου παπούτσια, τὴ μαύρη τσάν-
τα μου, τὰ ποιήματά μου,

Χωρὶς καθόλου βαλίτσες — τί νὰ τὶς ἴαξεις;

* Ἀφῆσέ με νάρθω μαζί σου.

* Ἄ, φεύγεις; Καλὴνύχτα. * Ὁχι, δὲ θάρθω. Καλὴνύχτα.

* Ἐγὼ θὰ βγῶ σὲ λίγο. Ἐύχαριστῶ. Γιατί, ἐπιτέλους, πρέπει
νὰ βγῶ ἀπ' αὐτὸ τὸ τσακισμένο σπίτι.

Πρέπει νὰ δῶ λυγᾶκι πολίτεια, — ὄχι, ὄχι, τὸ φεγγάρι —
τὴν πολίτεια μὲ τὰ ροζιασμένα χέρια τῆς, τὴν πολίτεια τοῦ μεροκάματου,
τὴν πολίτεια ποὺ ὀρκίζεται στὸ ψωμί καὶ στὴ γροθιά τῆς
μὲ τὶς μικρότητές μας, τὶς κακίες, τὶς ἔχτρες τῆς
μὲ τὶς φυλοδοξίες, τὴν ἄγνοιά μας καὶ τὰ νερατεῖά μας, —
ν' ἀκούσω τὰ μεγάλα βήματα τῆς πολίτειας,
νὰ μὴν ἀκούω πιά τὰ βήματά σου
μῆτε τὰ βήματα τοῦ Θεοῦ, μῆτε καὶ τὰ δικά μου βήματα. Καλὴνύχτα.

(Τὸ δαιμάτιο σκοτεινιάζει. Φαίνεται πὼς κάποιον σὴνεφο θέκνυγε τὸ φεγγάρι.
Μονομιᾶς, σὰν κάποιο χέρι νὰ δυνάμωσε τὸ γαδίδρονο τοῦ γετονικοῦ μπάδ, ἀκούστη-
κε μιά παλὴ γυναικὴ μουσικὴ φράση. Καὶ τότε κατάλαβα πὼς ὅλη τούτη τὴ σκοπὴ τῆ
συνόδουσε χειρηλόφωνα ἢ «Δονάτα τοῦ Σελήνοφωτος», μόνον τὸ πρώτο μέρος. * Ὁ Νέος
θὰ καταρροῖται τώρα μ' ἓνα εἰσωνικό κ' ἴσως σημαντικὸ χαμόγελο στὰ κἀλογαμ-
μένα χεῖλη του καὶ μ' ἓνα συνιδήημα ἀπελευθέρωσης. * Ὅταν θὰ γράσει ἀκριβῶς σὴν

* Ἄη - Νυκτὶα, πᾶν κατέβει τὴ μαγιάνη σκία, θὰ γράσει, — ἓνα γέλιο θουστᾶ,
δουγκότρητο. Τὸ γέλιο του δὲ θ' ἀκουστῆ καθόλου ἀδάμιστα κῆρα ἀπ' τὸ φεγγάρι.
* Ἰσως τὸ μόνο ἀδάμιστο νῆραι τὸ εἶναι δὲν εἶναι καθόλου ἀδάμιστο. Σὲ λίγο ὁ Νέος
θὰ σωπάσει, θὰ σοβαρευεὶ καὶ θὰ πει: « Ἡ μαγακιμὴ μᾶς ἐποχῆς ». Ἔτσι, ὁδότερα
ἦτονος πιά, θὰ ἐξουματώσει πάλι τὸ πονώμιον του καὶ θὰ τραβήξει τὸ δόγμα του.
* Ὅσο γιὰ τὴ γυναικὴ μὲ τὰ μαῖδια, δὲν ἔξω δὲν ἔγινε τελικὰ ἀπ' τὸ σπίτι. Τὸ φεγγα-
ρίοφωτο ἄμυται ἔνω. Καὶ οἱ τὶς γυναικὲς τοῦ δουρατίου οἱ σκεῖς σφῆγγονται ἀπὸ μὴν δ-
μάδαρη. Ἐκότε, ἔπειθ' ἀπὸ τὸ γαδίδρονο συνεχίσει):

